

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograde dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Bekopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

V boju za Jesenice.

Jeseniške občinske volitve so se končale s častno zmago slovenske napredne stranke vključno velikanskemu naporu združenih klerikalcev in Nemcev. Bil je boj, kakršnega pač še ni doživela nobena občina na Kranjskem. Naravno je, da je občina vsled triletnega breobzirnega političnega boja dokaj trpela v gospodarskem oziru in utemeljena je bila želja napredne stranke, da se doseže med strankama sporazumljenje z ozirom na javne, obče koristne gospodarske zadeve. Kot najmočnejša kompaktna neodvisna stranka v odboru smo skušali doseči, da pride občina vendar enkrat v redne in normalne razmere. Jasno je bilo, ko bel dan, da je tu potreba predvsem odločnega in neodvisnega župana, ki bi znal delovati med do skrajnosti razburjenimi duhovi v pomirjevalnem smislu. Le iz teh važnih nagibov smo se odločili za pogajanja s svojimi klerikalno-nemškimi nasprotniki, ki so pri občinskih volitvah računali z našim popolnim porazom, ker so bili uverjeni, da smo v občini brezmočni in niti upoštevanja vredna stranka. Uspeh volitev je seveda dokazal ravno nasprotno. Zavedajoč se svoje moči in zavesti, da stoji za nami 200 neodvisnih volilcev, smo se postavili na upravičeno stališče, da se mora iz naše srede voliti župana in pa tudi zato, ker stoji kakor pribito, da nasprotna stranka sploh nima moča, ki bi bil sposoben voditi tako vevlačno občino, kakor so ravno Jesenice. Klerikalno-nemška zveza pa je odločno izjavila, da hoče voliti županom odstopivšega Jožefa Klinarja. S tem se je nasprotje zopet poostrišlo. Vzrokov, zakaj nasprotje naša stranka tej izvolitvi, je več. Najprej je treba javno pibiti, da je bivši župan Jožef Klinar mož, ki je bil že nemškutar, liberalcec ter je slednje srečno prijadral v tabor klerikalnih Zabukovčevih podreptnikov. Drugič Jožef Klinar še do danes niti na poziv deželnega

odbora ni predložil prilog k občinskim računom in so vsled tega naši možje gotovo upravičeni skazati mu svoje skrajno nezaupanje in ogorčenje. Tretjič pa ga je klerikalna drhal z nasilstvom prisilila k odstopu in mi nikakor nismo dolžni, da bi mu dajali zadoščenja s tem, da ga zopet volimo županom. Danes je gotova stvar, da Jožef Klinar nikdar ne bo jeseniški župan in naj se zgodi, kar hoče. Napredna slovenska stranka kandidira županom g. dr. Kogoja na kateri kandidaturi sicer vztraja, a bi se bila gotovo odločila tudi za katerega drugega, da omenimo samo g. Baloha in g. Višnarja, ki sta gotovo moža iz ljudstva, na katero se klerikalci vedno sklicujejo, če bi bili uverjeni, da potem nastopijo vsaj enkrat že redne razmere v občini. Združeni nasprotni stranki sta pa pokazali svojo bojevitost nespravljivost in posledica tega je, da so se sedaj vsa pogajanja razbila in se naša stranka ne udeleži nobene volitve župana več in naj se tudi skliče seja vsak teden petkrat. Popustili smo dovolj, hoteli smo imeti mir, toda v svoji neumni zabitosti je mislil Zabukovec, da nas oplašiti z denarnimi kaznimi in nas s tem prisilili, da mu zlezemo pod podplat. Boj hočete imeti, in boj, neizprosno boj boste tudi imeli. Imamo trdno prepričanje, da se bojujemo za sveto stvar, da je naša gospodarska in duševna premoč in v tem smislu uredimo svoje nadaljno postopanje. Prva posledica vsega bo, da bo vlada sama imenovala občinskega upravitelja. Mi se ga ne strašimo, saj zakarnejše ne bo mogel upravljati občine kakor bi jo kak zabit Zabukovec petoliznik. Čuje se, da imenuje vlada Jožefa Klinarja občinskim upraviteljem. Za enkrat povemo samo to, da bi se tem vlada političen boj v občini še desetkrat poostrišla in se potem vso krivdo lahko vrže na neopredvidno vlado. Najprej bomo zahtevali, da se občinsko gospodarstvo

korenito revidira, da vidimo, kako je bivši župan gospodaril z občinskim imetjem in če bi se to ne zgodilo, spravili bomo na dan umazanosti, ki naj osenčijo tudi vlado, ki bi hotela Jožefa Klinarja imenovati občinskim upraviteljem. Radi javnih ozirov smo sedaj molčali o marsičem, a hočemo zato naprej pošteno pomesti, kakor je že nekoč „Slovenec“ napadal Klinarja radi nekih denarnih zadev, a je Zabukovec danes menda že vse pozabil.

Mislili smo, da morda vsaj nekoliko poneha boj v jeseniški občini in smo bili uverjeni, da bo tudi gospod Luckmann delal na to. Kakor pa vse kaže, postane boj še neizprosnejši, k čemur krepko pomagata nemška graška lista „Tagespost“ in „Tagblatt“ s svojimi nesramnimi poročili o obstrukciji slovenske napredne stranke v jeseniškem občinskem odboru ter zlasti znani kričar pisar Anton Pongratz s svojimi otroško neumnimi izjavami po „Slovenec“.

Ljudstvo je govorilo.

Iz Trbovelj, 14. maja.

Na nedeljo, 13. t. m., je bil sklican od g. Leeba, predsednika „Pazniškega in delavskega podpornega društva“ pri g. Fortetu v Trbovljah javen ljudski shod. Na dnevnem redu je bila nova volilna reforma. Predsednikom shoda je bil izvoljen gosp. Pleskovič, zapisnikarjem g. učitelj A. Kuhar. Pred vsem mi je še omeniti, da so prejšnji dan sklenili zastopniki trboveljskih in hrastniških delavcev kandidirati za V. skupino, torej zoper dr. Korošca gosp. Iv. Rebeka iz Celja. Obrnili so se brzojavno do njega ter ga hkrati povabili na shod. Gospod Rebek se je res odzval vabilu in ker smo zagledali na zborovališču mladega Gostinčarja iz Ljubljane v spremstvu kaplana Lončariča in vodjo soc. demokratov Čobala iz Zagorja, smo že v duhu videli, da bo shod kaj živahen.

Gostinčar je na dolgo razprav-

ljal o volilni preosnovi in pokazal mimogrede na krivice, ki so namenjene s to osnovo štajerskim in koroškim Slovincem. Poslušalci so molče sledili njegovim izjavam.

S tihim mrmranjem je bil za njim sprejet kot govornik Čobal. Obsojal je kandidature Korošca. V. kurija se sme imenovati delavska, vsaj edino v tej pokaže delavec lahko svojo volilno pravico in zato naj bi imela ta skupina zastopnika delavca. A tu so nam komandirali ljudje, ki že poprej dvakrat volijo in postavili so nam kandidata-farja. Kako naj ta razume delavske in kmečke težnje, kako nas bo torej zastopal?! Socijalni demokratje ne bodo oddali glasu za tega črnuha. Do tu so mu zborovalci pritjevali, a nakrat je zašel na drugo polje in baje osebno razžalil Trboveljce. In takrat je nastal silen nemir, proti Čobalu je od nekoč pri-ltel vrček in nakrat je izginil govornik s stola in iz zborovališča.

Ko se je dosegel mir, je dobil besedo jurist Roš. Obsojal je početje zborovalcev, ki so to storili nekoliko v razburjenosti, nekoliko na migljaj od črne strani. Kazal je na krivino volilno geometrijo po Gautschevem in Šusteršičevem načrtu (ugovarjanje in medklaci kaplana in par fantalinov krog njega). Nato je prešel na kandidature dr. Korošca, tega Šusteršičevega prijatelja. Pri nas ni tal za kranjske klerikalce, mi moramo in hočemo imeti zastopnika, ki se ne bo klanjal Šusteršiču, ampak delal v blagor in za prosveto ljudstva, ki ga je volilo. (Burni živio-klici). Če je dr. Jankovič na zaupnem shodu v Celju izjavil, da bodo klerikalci vključno vsem sklepom tega shoda glasovali za Korošca, zakaj naj bi mi potem glasovali za kompromisnega kandidata Voduška. (Klic: Duhovnika ne maramo nobenega!) Jankovič je rušil narodno disciplino, mi je ne! Zato naj tu delavci govorijo in izberejo moža, ki je sam delavec, in ki je hkrati zmožen zastopati jih v državnem zboru. Govornik priporoča

Iv. Rebeka iz Celja. (Gromovito, dolgotrajno pritrdjevanje, živio Rebek!) „Pojdimo v boj zoper temno, črno silo, ne strašimo se nobenih groženj, delavec in kmet naj volita skupno — delavca. (Ploskanje in „živio“.)

K besedi se oglasi živahno pozdravljen g. Leeb. Tudi on se pridružuje gornjemu predlogu. Vsak pošten in zaveden slovenski delavec naj glasuje za Rebeka. Boj klerikalcu Korošču! (Živio kandidat delavcev Rebek!)

Govoril je še g. Rebek. Dotikal se ni volitev, a govoril je besede, ki so jasno pričale, da bi bil on vreden zastopnik delavcev. Delavci so ga burno pozdravljali. Ko je pričel zlobudrati kaplan, je odšlo malone vse ljudstvo z zborovališča v notranje prostore Fortejeve gostilne, kjer se je shod nadaljeval. Govorilo se je k drugi točki dnevnega reda: o zavarovanju delavcev zoper nezgode. K tej točki, ki jo hočemo prihodnjič natančneje obravnavati, so govorili: Leeb, jur. Roš, Rebek in Gostinčar. K sklepu se je sprejela med drugim resolucija, da mora, v slučaju, da se slovenski mandati na Koroškem in Štajerskem ne pomnože, ves Šusteršičev klub glasovati zoper volilno reformo, drugače morajo brez-pogojno vsi štajerski poslanci izstopiti iz kluba.

Tu je govorilo ljudstvo, pokazalo je, da se ne bo slepo klanjalo mariborskim korajem in ljudski glas je odločil za Rebeka. Upamo, da se pridružijo trboveljskim in hrastniškim delavcem vsi zavednejši Slovenci in da oddajo 29. t. m. vsi volilne listke z napisi: **Ivan Rebek, ključavničar v Celju.** Opozarjamo, da je volitev v tej skupini direktna in tajna, torej se ni bati črnuhov. Volilnih listov ne duhovnikom v roke!

Parlamentarni položaj.

Dunaj 14. maja. Vsa politična javnost z napetostjo pričakuje izjave

LISTEK.

Judež.

Spisal Josip Premk.

Dovršil je ...

Z radostnim pogledom je zrl sliko mlade bujne Italijanke, ki se je kar blestela v lesketajočih, oljnatih barvah; a v duši — mu je vstajal neki ponos, saj je priklopelo to delo iz njegovih rok.

Stopil je korak nazaj ...

Zdelo se mu je, kakor da mu te velike, modre oči nekaj tiho govore, da ga te bujne, mlade grudi vabijo v svoje naročje, da mu te rožnoga-godne ustnice, nudijo vroče poljube...

Te oči, te ustnice, ta nežni obraz, vse se mu je zdelo znano.

Ali kako to mogoče? Nikdar je še ni videl. Samo ona mala slika, ki mu je podeljena iz rok njenega očeta, da napravi po njej ta krasni portret, ki se ji podeli na dan njene-ga godu ...

Kako naj mu bo znana ...?

Nemirnih korakov je začel hoditi gor in dol, ali kadar se je ozrl v to čarobno sliko, zatrepetal mu je srce...

Obstal je. Kolena so se mu jela šibiti, a iz prsi se mu je polglasno izvil:

„Ha, ha! Krista, tebe sem naslikal — nehote ...“

Vsi nekdanji spomini so mu zopet vstajali pred očmi ... Krista, ono preprosto, nedolžno dekletce, ki mu bilo vdano v polni, nedolžni ljubezni, je vstajala kakor iz daljne megle zopet pred njim.

Kako nedolžno, vroče ga je ljubila, a on, kako hudobno je izrabljaj njeno naklonjenost.

Zapeljal jo je ...

In, ko je prišel čas, da je poročila, je izginil brez sledu iz svoje domovine in pustil Kristo v vsej bedi in nadlogi.

Odšel je v Italijo.

Lepe, bujne Italijanke izbrisale so mu kmalu spomin na ubogo Kristo in vdal se je nesramnemu življenju ...

Svoje domovine, zapeljane Kriste se ni več spominjal in tako je živel že tri leta v tujini, v krasnem Rimu.

Postal je umetnik prve vrste.

Vsako večje delo se je izročilo le Karlu Bajdetu. Kmalu je bilo njegovo ime obče znano. A on se ni mnogo brigal za svojo čast. Večji del

dneva je presedel pri čopiču, a ko se je storila noč, je zapustil zaduhlo sobo in jo krenil po onih temnih ulicah, kjer lazi le izmeček človeštva ...

A srečen ni bil, odkar je zapustil domovino. Želel si je miru, pokoja, a našel ga ni nikjer ...

Da bi se iznebil teh mučnih misli, je odprl okno in zrl na ulico.

Zunaj je sijalo toplo, popoldansko južno sonce in vabilo lahkožive Rimljane tja v prekrasni Janikul in druge dehteče parke. Ropot vozov, smejanje in vpitje pouličnega ljudstva, zapovedujoči klici karabinerjev, vse to mu je udarjalo v uho; a ni se zmenil za te drveče množice. Njegov pogled je vzplaval tja čez albanske gore in po dolgem času mu je zopet zahrepenelo nesrečno srce po svoji daljni domovini.

„Ah, to življenje! Bolje bi bilo, da bi ne bil nikdar rojen, kot da blodim tako brez ciljev v tem blatu življenja ... Kje so oni srečni trenotki, ko sem živel mirno in užival ljubezen od nje, uboge Kriste ... Toda, kaj bi vzdihoval in ječal kot zaljubljeni poeti! — Padel sem in vstati ne morem. Živel bom, dokler

ne izmozgam teh telesnih moči in potem —“

Lahno trkanje se je začelo in takoj nato je že stal v sobi Giuseppe pl. Tordelli, ki je naročil omenjeno sliko.

Veselja so se iskrile oči že osi-velemu plemenitašu, ko je zrl v sliko svojo hčerko kakor živo pred seboj ...

S toplimi besedami se mu je zahvalil, ga bogato obdaril in ga obenem vljudno povabil k nocojšnjemu večeru, ko bodo praznovali god njegove hčerke Julijane. Povabila mu ni mogel odreči, dasiravno bi bil to rad storil, ker izogibal se je vsake še tako imenitne ali bogate družbe.

* * *

Mehki fotelji, baržunasti divani in v ozadju, v dragocenem okvirju slika domače hčere Julijane, vse to je krasilo salonsko sobo, kjer so imeli praznovati nocojšnji večer. Vsi so bili že zbrani, tudi Karel Bajde je že sedel na odmerjenem prostoru, pred čašo penecnega šampanjca. Le kraljice nocojšnjega večera so še pričakovali. — Bržnasto zagrinjalo se razdvoji in v čarobno lesketajoči opravi se prikaže mlada Julijana. Kakor oglje črni lasje, prepreženi s svitlimi biseri,

so ji padali globoko čez ramena. Sanjave modre oči so ji veselja zrlle po zbranih, dokler niso začudenja obvisle na njeni sliki ... Polglasen „ah“ se ji je izvil iz prsi, ko je zbranim predstavil Tordelli stvaritelja slike; hitela je k njemu in mu podala nežno ročico, katero ji je Bajde nežno poljubil.

Tudi soproga Tordellijeva, Margareta, polnoudna še precej cvetoča ženska se mu je približala in mu podala roko ...

Vsakdo izmed povabljenih je čestital mladi Julijani; tudi Karel Bajde se ji je približal in izrekal kratko, toplo čestitko ... Nemo, tako zapljivo so ga zrlle njene oči; a on, skoro se ni upal pogledati vanje, saj je sijala iz njih vsa nedolžnost in nežnost, njemu že davno od-cvetela.

Rujna vina so kmalu razvezala jezike. Vnel se je govor, kakor po navadi med Italijani, o politiki. Povzdigali so svoje plemstvo, mogočnost svoje domovine in še mnogo drugega, o čemer njihove butice niti pojma niso imele.

(Dalje prih.)

ministrskega predsednika v jutrišnji seji, ker se od te izjave odvisne parlamentarne razmere za ostalo zasedanje državnega zbora. Pričakovati je, da bo princ Hohenlohe v tej izjavi napovedal nove predloge v zadevi znanih čeških zahtev, kakor o češkem notranjem uradovanju, o ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem, o zgradbi prekopov in podržavljenju železnic. — Kakor poroča „Zeit“, je princ Hohenlohe pri volji, predložiti popolnoma nov načrt o razdelitvi volilnih okrajev, ako se stranke o tem zedinijo. Nemci dobe še 12 mandatov, tako da jih bodo imeli 217; Poljaki dobe 100, Čehi pa 101 mandat.

Obisk nemškega cesarja in — volilna reforma.

Dunaj, 14. maja. Skoraj neverjetno je, da je mogoče obisk nemškega cesarja na Dunaju spravljati v zvezo z volilno reformo, in vendar se v resnih političnih krogih govori o taki zvezi. Cesar Viljem ne pride na Dunaj tako nepričakovano zaradi zunanje politike, temuč v prvi vrsti zaradi nameravane splošne volilne pravice. Nemškemu cesarju je mnogo na tem, da se avstrijski parlament ne voli na podlagi splošne volilne pravice. Zelo neljubo mu je že to, da so na Ogrskem Kossuthovci na krmilu, ki so zavzeti za angleško politiko, a sedaj bi naj še v Avstriji nastala slovanska večina v parlamentu, ki bi ne imela simpatij za avstrijsko-nemško zvezo ter bi delala resne težave obstoju trozveze. Zato hoče nemški cesar osebno zastaviti ves svoj vpliv, da prepreči splošno volilno pravico, o kateri se tudi boji, da bi zbudila gibanje proti sedanjemu volilnemu sistemu na Pruskem.

Pred otvoritvijo ogrskega državnega zbora.

Budimpešta, 14. maja. V soboto bo prva konferenca parlamentarnih strank. Najvažnejša bo pač konferenca neodvisne stranke, kjer se bo odločilo, ali prevzame stranka mandate v delegaciji. Nadalje se sklene pri teh konferencah, da se vse stranke koalicije združijo v skupni klub.

Dunaj, 14. maja. Ministrski predsednik dr. Wekerle pride koncem tega tedna zopet na Dunaj, da predloži cesarju prestolni govor, kakor ga je sestavil zadnji ministrski svet.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 14. maja. Člani državnega sveta so sklepali o spomenici na carja. Glede pomiloščenja so bila mnenja različna. Grof Vitte je govoril za amnestijo, češ, da je to edino sredstvo za pomirjenje duhov. Čas je, da se upravna samovoljnost neha. Ako prosi državni svet za pomiloščenje, ga car tudi usliši.

Poveljnika petrograjskega pristanišča admiral Kusmič so delavci

ubili, ko jim je odsvetoval majnikovo slavnost. Umorjeni admiral je bil najpriljubljenejši in najčlovekoljubnejši predstojnik.

Turške razmere.

Carigrad, 14. maja. Kakor znano, sta Šamil paša in bivši sultanov ceremonijar Abdur Rezak zaradi umora carigradskega prefekta Redvan paše pregnana v Tripolis. Pretečene dni je prišel v Tripolis državni pravdnik iz Carigrada, da vodi preiskavo. Šamil paša pa je državnega pravdnika napadel ter mu pregriznil goltanec. Ko se je to sporočilo brzojavno sultanu, je sultan ukazal Šamil pašo takoj obesiti. Enaka usoda najbrže zadene tudi Abdur-Rezaka.

Angleško-turški spor zaradi Egipta.

London, 14. maja. Na zadnjo turško noto je angleški poslanik turški vladi odločno odgovoril, da smatra to za nezadostno. Takoj nato je turška vlada odgovorila, da sprejme vse angleške pogoje. S tem je ta konflikt zadnji trenutek pred grozečo vojno poravnano.

Dopisi.

Iz Šoštanja. V nedeljo dne 6. t. m. se je vršila tukaj v hotelu „Avstrija“ velika narodna slavnost v prid ustanovitvi ljudske knjižnice. Ceravno je bilo vreme neugodno — da se veselica ni mogla vršiti na vrtu, ampak v zgornjih prostorih hotela — je bila udeležba vendar takšna, kakršne res nismo pričakovali za slučaj slabega vremena. Počastili so nas gostje iz cele Savinjske doline, da celo iz daljnega Limbuša, iz Vuzenice in Vuhreda, iz Slov. Gradca in Mislinje kakor iz cele Šaleške doline. Po deputaciji je bil zastopan celjski Sokol in vsled slabega vremena tudi savinjski, ki bi se sicer udeležil naše slavnosti korporativno. S ponosom smo gledali na vrle Dobručane, katerih Bralno društvo je poletelo polnoštevilno k nam s svojo društveno zastavo. V gmotnem oziru je donesla slavnost čez 200 K čistega dobička. Splošno pa je bila ta prireditelj sijajna manifestacija za idejo, da hočemo v naši krasni Šaleški dolini povzdigniti ljudstvo z ustanovitvijo ljudske knjižnice na ono stopnjo izobrazbe, da bo z jasnim pogledom spoznavalo lumparske nakane naših nemškutarjev in jih prisililo, da bodo morali gladu pocrkati ali se pa preseliti v blaženi „rajah“. Prepričani smo, da dosežemo to z neumornim delom in da poginui nemškutarjev tudi ne bo pomagal nobeden „Zufall“. Nesramni napad v zadnji celjski „Vahtarici“ pač jasno kaže, da je dopisnik članka ne le telesni, ampak tudi duševni pritlikavec, ki se je znašal nad sokolskimi srajci gotovo na povelje svojega predstojnika, ker poslednjemu pač ni ljubo gledati to, kar ga spominja na njegovo največjo lumparijo — na odpad iz sokolskih vrst v vrste najhujših renegatov. Našo nedeljsko slavnost so obiskali tudi 3 mladi gospodje iz Celja, pa samo iz tega vzroka, da bi od naše narodne godbe pridobili zopet enega dobrega godca za celjsko narodno godbo. Kakor so ti sami izjavili, so prišli na povelje g. Vodnika. Ker imamo v tem oziru od nastopanja g. Vodnika že dovolj, tako mu iz-

javimo javno, da naj pusti naše godce pri miru. Če si hoče ta gospod s svojim delom v povzdigo godbe v Celju postaviti spomenik, naj si pridobi primernih godcev odkoder hoče, drugače se naj pa obrne na nas Šoštanjčane, da mu mi preskrbimo potrebni material. Zahrbno delovanje pa ni nikakor častno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. maja.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v četrtek, dne 17. maja t. l. ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: I. Predložitev zapisnika zadnje seje. II. Naznanila predsedstva. III. Naznanila tajništva. IV. Volitev enega člana in njegovega namestnika v državni železniški svet. V. Zbornični račun za leto 1905. VI. Prošnja obrtne zadruge na Bledu za podporo v prireditve razstave vajenških del na Bledu. VII. Poročilo o vprašanju po potrebi novih pogrebnih podjetij v Ljubljani. VIII. Prošnja c. kr. kmetijske družbe kranjske za podporo njene vloge, da bi se ustanovile javne telefonske govornice v živinozdravniškem oddelku c. kr. deželne vlade in v skladiščnih pisarnah tukajšnjih kolodvorov. IX. Prošnja tržaške trgovske in obrtne zbornice za podporo njene vloge zadevajoče pridržanje vzhodno-afriške črte avstrijskega Lloydja kot mesečne črte. X. Poročilo o predlogu zborničnega člana g. V. Tönniesja zadevajoče poškodovan denar in ponarejene bankovce. XI. Poročilo o predlogih zbor. članov gg. Iv. Kregarja in V. Tönniesja zadevajoč poškodbe telefonske naprave v Ljubljani. XII. Poročilo o podelitvi ustanov učencem umetno-obrtne strokovne šole v Ljubljani. XIII. Poročilo o sestavi skupnih zborničnih petletnih poročil. XIV. Poročilo o nadaljnjem obstoju osrednjega mesta trgovskih in obrtniških zbornic.

— **Za Stritarjevo slavnost** vlada v vseh krogih veliko zanimanje in se je nadejati, da bo udeležba s strani slovenskega rodoljubnega občinstva izredno velika. Za banket je došlo odboru že precej prijav, želeli bi pa bilo, da bi se vsi oni, ki se nameravajo udeležiti banketa, priglasili čim najpreje, da bo odbor mogel pravočasno naročiti zadostno število kuvertov. Prijave za banket sprejema „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“ najkasneje do petka 18. t. m. Nadejamo se, da se bo do Stritarjeve slavnosti udeležili v častnem številu tudi izvenljubljski rodoljubi. Naglašamo znova, da se na slavnost niso razpošiljala posebna vabila, ker je odbor prepričan, da bo itak vsak zaveden rodoljub smatral za svojo narodno dolžnost, da se udeleži slavnosti, če se tudi ne bo posebno vabil nanjo.

— **Politično društvo „Sava“** je sklicalo dne 13. maja javni shod v Brežicah. Ob 4. uri popoldne se je zbralo v veliki dvorani „Narodnega doma“ do 250 mož iz vseh stanov. Dr. Benkovič pozdravi navzoče kot

podpredsednik „Sava“, poudarja važnost javnih shodov in je konstatiral, da ni prišel na shod noben povabljenih poslanec. Odsotnost sta opravičevala poslanca Robič in Ploj z važnejšimi opravili. Obžalujemo, da se državni poslanci ne pokažejo med nami. Na predlog tajnika Kuneja se izvoli za današnji shod predsednikom gospod dr. Schmiermaul, njega namestnikom g. Veršec in tajnikom g. Agrež. O prvi točki o volilni reformi poroča dr. Benkovič, ki predlaga sledečo resolucijo: „Javni shod v Brežicah protestuje zoper prikradljanje štajerskih in koroških Slovencev privolilni reformi, zlasti zoper krivično zvarjenje spodnještajerskega mestnega mandata, zahteva, da se številu slovenskih mandatov zviša na Štajerskem na 8, na Koroškem najmanj 2, da se spodnještajerski mestni skupini priključijo tudi vsi slovenski trgi in industrijski kraji; naroča poslancem, da uporabijo vsa parlamentarna sredstva za uresničenje teh opravičenih zahtev in glasujejo proti volilni reformi, ako sene ugoditi tem zahtevam. Zahtevamo in pozivljamo vse voje državne poslance, da izstopijo iz „Slovanske zveze“, ako ta solidarno ne postopa z našimi poslanci v svrhu uresničenja naših zahtev.“ Resolucija je bila soglasno sprejeta. Župnik Preskar govori o narodni disciplini. Svoj govor konča z besedami: „Bog daj našemu narodu mnogo discipliniranih sinov in hčerk.“ O tretji točki dnevnega reda „Proč od Gradca“ poroča tajnik Benjamin Kunej. Naštevava razne krivice, ki se nam gode, ker ni Spodnji Štajer samostojen, ter predlaga, da sprejme shod resolucijo zaupnega shoda v Velenju dne 9. maja t. l., ki je bila objavljena v 54. številki „Dobrovine“. Resolucija se je sprejela z navdušenjem. K točki drugi te resolucije (Obraba naj se večja pozornost uradniškim imenovanjem) se oglasi dr. Benkovič ter pojasnjuje razmere različnih naših političnih uradnikov, ki ne znajo slovenski; obžaluje samo, da k shodu ni prišel zastopnik vlade. Vse naše resolucije naj se prijavijo tudi politični oblasti. K zadnji točki dnevnega reda (slučajnosti) se oglasi dr. Strašek, govori o prireditvi slavnosti povodom razvitja sokolske zastave o Binkošti. Ker se je ta slavnost od tukajšnje politične oblasti, kakor tudi od ces. kr. namestnije v Gradcu prepovedala, predlaga, da se na današnjem shodu sprejmeta ter odposljeta sledeča brzojava: 1. „Slovanska zveza“, Dunaj. Parlament. Današnji javni shod odločno protestira zoper prepoved sokolske slavnosti in zahteva energične in hitre intervencije za dovolitev slavnosti. — Politično društvo „Sava“. — 2. Ministerprezident princ Hohenlohe, Dunaj. Današnji javni shod zastopnikov brežiškega in sevnškega okraja v Brežicah odločno protestuje zoper prepoved sokolske slavnosti o Binkošti

v Brežicah, sredi popolnoma slovenskega ozemlja, in zahteva od Vaše ekscelence dovolitev slavnosti. Javni mir in red se ne bo kalil. Ako ga pa bode skušala Vaši ekscelenci iz interpelacij znana brežiška policija kaliti, ukažite orožniško asistenco. — Shod političnega društva „Sava“. — Predlog je bil soglasno sprejet. Nato se predsednik zahvali vsem govornikom in želeč, da bi se uresničile naše zahteve, zaključil zborovanje.

— **Državnozbornska volitev za celjske kmetijske občine na Štajerskem** za mandat umrlega Berkasa se vrše 17. julija t. l. Kandidaturo je prijavil pol. društvu „Naprej“ gosp. dr. Karl Verstovšek, profesor v Mariboru.

— **Slovenski jezik jih zanima.** Zadnje dni je bilo omenjeno v „Slov. Narodu“, da so razpisana različna višja mesta na novi železnici. Ker teče novo železnica po izključno slovenskih krajih, je samoočebi umevno, da morajo, ali da bi vsaj morali biti prosilci večji slovenskega jezika. Kakor pa stvar kaže, se znanje slovenskega jezika ne terja. Kaj je temu vzrok? Morda je c. kr. železniško ministrstvo prepričano, da manjka slovenskega jezika zmožnih prosilcev. Ker se gre v prvi vrsti za tehnična mesta, za prometna se že dobijo Slovenci, naj se pa terja vobče znanje kakega slovanskega jezika in tukaj pojdejo v poštev Čehi in Čehi se privadijo hitro slovenskemu jeziku. Akoravno se v razpisu ne zahteva znanje slovenskega ali sploh slovanskega jezika, je vendar slutiti, da čutijo dotični, ki na ta mestu mislijo, potrebo, da izkažejo v svojih prošnjah vendar znanje slovenskega ali vsaj slovanskega jezika. Tako je nekoč neka skupina barantala v tej zadevi s slovenskim jezikom in čudno: Vsi so bili dotlej pristni Nemci, naenkrat pa so znali vsi češko, da skoraj so čutili, da znajo tudi že slovensko in našli v sebi sposobnost, da bi se gotovo prav kmalu — v kakih 3 mesecih? — naučili toliko slovenskega jezika, kar ga potrebujejo za službo. Eden je celo mislil, da se upošteva lahko že to, ako zapiše v prošnjo, da se bode naučil v možno najkrajšem času slovenski. Zdaj, ko jim gre za kruh, za mastne in prijetne službe, zdaj naenkrat bi znal vsak kak slovenski jezik, drugače pa bljuvajo njih usta samo sovražnost do vsega, kar je slovenskega ali slovanskega sploh. Tu se vidi, kako Nemci bagatelizirajo naš slovenski, nam ljubi materni jezik. In kdo je temu največ kriv? Morda vendar le mi sami. Eden teh se je sploh izrazil, da ni treba znati slovenski, ker, ako nagovoriš delavca slovensko, ti vrag da nemški odgovor, seveda, ker ne zna pismene slovenščine. Žalostno, ali resniča je to na Koroškem. Težko bode dobil tuji Slovenec v mestni obleki slovenski odgovor, ako ne naleti na kakega narodno-zavednega Slovence. Dolžnost Slovencev mora biti, poučiti ljudstvo, da trdovratno ostané pri svojem, to je slovenskem jeziku, ako obuje z železniškimi, bodisi prometnimi ali stavbnimi uradniki in uslužbenci. Odločno se mora pa protestirati proti temu, da bi se s kakim izgovorom utihotapilo nemške uradnike v slovenske kraje. Ako primanjkuje Slovencev, se bode oglasilo dosti Čehov in te naj se nastavi v slovenske kraje, ker oni so Slovani in se bodejo z občinstvom razumeli in živeli s tistim v sporazumu. Nikakor se ne sme pripustiti, da se nastavi ob novi železnici nemški uradniki in ako bi take dobili, potem smo uverjeni, da se bode — posebno na Koroškem — ponemčevalo le od teh v še hujši meri, kakor to stori na Koroškem že itak zloglasna dvojezična, v resnici vendar le nemška šola in sejal bi se med ljudstvo še hujši preprič, kakor zdaj že po nemškutarskih učiteljih. Slovenski poslanci naj čuvajo našo rodno zemljo in se pri ministstvu o pravem času oglasijo, da naj se upošteva razmere in terjatve slovenskih pokrajin in krajev. Značilno je, ko se je prej omenjena skupina pogovarjala, da so bili vsi prepričanja, da za mesta, ki se nahajajo

Očetovski nauki.

(Svojemu sinu v poduk in ravnanje spisal dr. Ivan Susteršič.)

VI.

Kar sem ti doslej svetoval, je vse lahko; treba je samo, da ima človek „gibčen“ značaj in bistro oko, trdno voljo in nekoliko spretnosti. Nikar ne misli, da je treba študij; študirani politiki so doktrinarji, ki pozablajo, da je prva stvar vendarle — skrb za samega sebe.

Za mojih časov je bilo ljudstvo še silno nevedno in zato je bil začetek moje kariere prav lahak. Pozneje pa so ljudje začeli čitati, obzorje se jim je nekoliko razširilo, umske zmožnosti so postale večje in s tem je postalo tudi moje stališče težavnejše in moral sem postopati z vedno večjo zvižanostjo, da sem se ohranil na površju.

Gutenbergov izum je za praktične politike velika nesreča ali popraviti se to ne da in zato je treba računati s tem, da bo vedno težje voditi ljudi za nos in da bo treba izmišljati vedno novih sredstev, da si

politik pridobi potrebni vpliv. — Ali — če se tudi širi omika, ljudstvo bo v svojem bistvu vedno enako in to bo vedno omogočevalo praktičnim ljudem, da pridejo na površje in se ohranijo. Le pot do tega cilja bo vedno težavnejša.

Sredstva, ki jih boš moral vporabljal, bodo večinoma odvisna od okolnosti, ali nekaj jih ostane vedno v veljavi, ne glede na okolnosti in če jih hočeš spoznati, preglej zopet zgodovino. Kakor so nekdanji dvorniki delali, da so prišli do vpliva in do veljave pri cesarjih in pri kraljih, tako moraš ti delati, da prideš do vpliva pri ljudstvu. Zgodovina pravi, da so se dvorniki vedno laskali svojim vladarjem. Tudi kadar je bilo treba vladarju kaj svetovati, so dvorniki tako postopali; dajali so vladarjem le take svete, o katerih so zanesljivo vedeli, da bodo vladarju ugajali. Ali so bili ti sveti dobri in umestni, za to se niso menili; saj jim ni bilo na tem, da koristijo državi, nego le na tem, da se vladarju prikupijo in pridobe ali utrdijo njegovo naklonjenost. Ti sveti so izvirali iz neiskrenosti, imeli so samo namen, laskati slabim nagne-

njem vladarjem in zato so bili največkrat slabi in nesrečni.

Ko je hotela lisica opehariti krogarja za sir, je hvalila njegovo perje; ko si je hotela pridobiti milost levovo, mu je pravila, da je dopustno in lepo, da trga ovce in pastirje. Krogar je neumen kakor kak katoliško-narodni bacek in zato ga je lisica lahko premotila z navadnim komplimentom. Lev se zaveda svoje velikanske moči in je vsled tega nepristopen banalnemu poklonom; prekanjena lisica ga je ujela na drug način; mirila je njegovo vest in mu zatrjevala, da je njegova požrešna krvoločnost moralno vzvišena lastnost.

Tako kakor ta lisica mora postopati praktičen politik. Jaz sem bil vedno vnet zagovornik in branitelj vseh slabih lastnosti slovenskih klerikalcev in zlasti duhovnikov, kaznist njihovih grehov, advokat njihovih slabih nagnenj, čuvvar njihovih slabih dejanj in zato so mi ostali zvesti, dasi jim nisem bil simpatičen. Liberalci so duhovnikom očitali njih slabosti in grdobije in zato so jih duhovniki sovražili iz vse duše in jih preganjali kakor stekel tiger svojo žrtev.

v krajih, kjer bivajo tudi Italijani, da se za ta mesta ne upajo prositi. Tu se vidi, da je italijanski jezik bolj v čast. Eden se je celo izrazil, ako bi znal le toliko italijanski, da bi napravil skušnjo, slovenskega jezika bi mu gotovo ne bilo neobhodno potreba. In mi vendar vemo, da je množina v Gorici, vsa okolica Gorice in Trsta pa je slovenska. Da se nas ne upošteva, tega smo krivi sami, oziroma naše slovensko ljudstvo, ker si šteje, rečem naravnost, v veliko čast, ako more le nuditi Nemcu nemško besedo. Da se to že enkrat odpravi, na to delati je naša dolžnost.

— **Škof Nagl agilen germanizator.** Tržaški škof Nagl z vso vmeno vrši dano nalogo: na vseh koncih in krajih svoje škofije skuša povečati vpliv Nemcev in polagoma germanizirati vse, kar spada pod njegovo krivo palico. Germanizacija je ustanovitev nemške cerkve v Opatiji, germanizacija zidanje cerkve in samostana v Trstu, kamor pride trop lačnih nemških jezuitov. Ako bi bil škofu res mar dušni hasek njegovih vernikov, ne bi ustanavljal nemških cerkva in ne klical nemških jezuitov v deželo. Vkljub temu je delovanje Naglovo silno vseč ljubljanskemu „Slovenču“, ki ne more prehvaliti Naglovega sklepa, da pridejo nemški jezuiti v Trst. Pri „Slovenču“ računajo docela, da bodo ti črni tiči spreobrili Trst t. j. Slovence in Italijane ponemčili. Nad tem Naglovim namenom se raduje „Slovenec“, najbolj pa nad njegovo uresničenjem! Ako to ni izdajalsko, potem ta izraz sploh ne eksistira! Toliko v vednost tistim kratkovidežem, ki smatrajo „Slovenčev“ politiko za pravo slovensko in ne spoznajo, da se „Slovenčev“ politični voz giblje edino in samo v nemško-rimskih kollesnicah in da je njegov prvi namen ubiti slovenstvo, kjerkoli bi se to dalo. Dobro je pri tem to, da se nameni naših klerikalcev ne uresničujejo tako, kot si ti žele!

— **Nemška nesramnost.** Po volitvah v celjski občinski svet piše neko budalo v graške liste, da je s Slovenci prišlo tako daleč, da se že niti ne upajo več udeležiti volitev. Ta pisava je prikrojena za nemško nevednost, dočim je znano vsakemu Slovenču, da se celjski Slovenci sploh še nikoli niso udeležili volitev za celjski mestni zastop, temu lepo čakajo, da jabolko po naravnem procesu dozori in odpade. Največja nemška nesramnost pa je, ako piše ta nemškutarski tepec o slovenski naselbini v Celju. Slovenci so gospodarji ozemlja, na katerem stoji Celje, a tudi „Nemcem“ nočejo očitati, da so naseljenci, ker so po ogromni večini le poturice slovenskega pokolenja.

— **Celovski škof — tovarnar.** V nedeljo teden so blagoslovili v Püchsteinu na Koroškem papirnico celovskega škofa. No, to ni nič čudnega, saj imajo drugi škofje velike pivarne in žgalnice žganja. Tudi ljubljanskemu škofu bi priporočali, da si ustanovi kako tovarno, ki mu bo kaj nesla, ker potem bi bilo upati, da ne bo več tako vlekel iz ljudi denarja! Najbolj prikladna bi bila tovarna špirita. Te ni pri nas, s to bi se dalo veliko zaslužiti in povrh bi škof imel prijetno zavest, da pijejo njegovi backi katoški šnops, ne židovskega kakor zdaj.

— **Učiteljske vesti.** Nadučitelj v Kropi je imenovan g. Rafael Zupanec, g. Viktor Grčar pa učiteljem v Ribnici.

— **Jubilej.** Gosp. župan Ivan Hribar slavi danes tridesetletnico, odkar je prevzel vodstvo glavnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani. Njegove izredne zasluge, ki si jih je pridobil za procvit in razvoj tega zavoda s svojim neumornim trudom in delom, so znane vsakomur, zato bi bilo pač odveč, ako bi jih hoteli na drobno navajati. Tem povodom so priredili uradniški banke „Slavije“ v hotelu „Ilirija“ v nedeljo prijateljski večer, katerega se je udeležil tudi g. ravnatelj. Uradniki so mu v znak spoštovanja poklonili dragoceno darilo; obenem so v proslavo jubileja svojega g. šefa darovali znatno vsoto za Družbo sv. Cirila in Metoda, ter sklenili, da pristopijo s vsoto 200 kron kot ustanovnik „Društva slovenskih knji-

ževnikov in časnikarjev“. G. Breznik je komponiral posebno slavnostno koračnico in jo poklonil gosp. slavljencu. — K jubileju 30letnega neumornega dela izrekamo tudi mi g. županu svoje iskrene čestitke!

— **Obč. zbor „Društva slov. književnikov in časnikarjev“.** Opozarjamo vnovič slovenske književnike in časnikarje, da bo občni zbor „Društva slov. književnikov in časnikarjev“ v nedeljo dne 20. t. m. ob poludevetih zvečer v „Narodnem domu“, ter jih vabimo, da se obnega zboru v čim največjem številu vdeležijo.

— **Odborova seja „Društva slov. književnikov in časnikarjev“** bo jutri v sredo dne 16. t. m. ob šestih zvečer v uredništvu „Slovenskega Naroda“. Gospodje odborniki se v ljudno prosijo, da pridejo zanesljivo k ti seji!

— **Odbori „Akademije“, „Prosvete“ in „Sokola“** imajo danes večer ob 8. uri sejo v hotelu „Strukelj“.

— **Za mestne uboge.** Povodom sprejema v občinsko zvezo ljubljanske je daroval tukajšnji trgovec g. Milan Rosner 100 K za mestne uboge.

— **Šolarske maše.** Pretekli teden se je nekdo pritoževal zaradi krajsanja spanja učencev, ki ga proizročajo šolarske maše. Ako je pisec omenjene vesti oče večih otrok, potem naj bi bil temu nebodigatreba pri krajskem šolstvu posvetil tudi raz drugo stališče več pozornosti. Kakor znano, morajo otroci vseh ljubljanskih ljudskih šol od 1. maja dalje do sklepa šolskega leta, ne oziroma se na običajno majevno deževno dobo, ko se nalezljive bolezni davica, ošpice itd. kaj rade pojavljajo, ali na julijevo vročino, dvakrat v tednu ob šestih na noge in potem točno ob sedmih v šoli biti, odkoder odkorakajo v več ali manj oddaljene cerkve k maši. Kot nekaj kuriozum naj omenjam, da na II. mestni šoli korakajo učenci letos k tem mašam že v paradnem koraku nalik vojakom ob cerkvenih izprevoilih. Ne oziroma se na minimalen ali dvomljivo majhen versko vzgojen vpliv, ki ga proizroča prisilna udeležba teh maš, kajti deca je pač povsod in vselej le za vnanje vtiske in tudi v tem slučaju pase največkrat radovednost in zija pa cerkvah, stavijo šolske oblasti na zahtevo cerkve naravnost pretrane zahteve na telo in dušo otroških bitij. Vzemimo le malega otroka, ki obiskuje nižji razred in mora že ob šestih na noge. Vstajanje je združeno največkrat z jokom zaradi zajtrka ali morebitnega prepoznega prihajanja k maši, ki mu sledi ukor ali celo kazen katehetova za petami. Znan mi je slučaj, da je katehet učence, ki so k maši prepozno prihajali ali jo sploh iz kakega vzroka opustili, pustil za kazen celo uro zunaj klopi stati. V rodbini, ki šteje več šol obiskujočih otrok, pa proizroča šolarska maša v jutro pravo revolucijo. Iz cerkve gredo otroci v šolo, kjer se prične takoj reden pouk, ki traja v nižjih razredih do 10. v višjih pa 11. ali celo 12. ure dopoldne. Če premišljujemo duševno razpoloženje teh otrok, jih gotovo ne zavidamo. Večkrat jim odpade tudi zajtrk in primorani so, tešče srebatučenosti. Ni čudo, da se učitelji čestokrat pritožujejo o nepazljivosti, raztresenosti in nekaj duševni potrtosti otrok baš te dni. Še huje prede otrokom višjih razredov, ki morajo na dan šolarskih maš še tri do štiri ure prebiti v šoli. Pripeti se lahko, da ujame ploha trumo iz cerkve gredočih šolarjev, ki naj potem premočeni sede celo dopoldne v šolskih sobah. Kdo bode odgovoren, ako se otroci prehlade in zbole? Z vsemi potrebnimi in nepotrebnimi sredstvi se skuša zdravje mladine varovati in kar mogoče mnogo bivanje na čistem zraku pospešiti, a te stare cikle pri ljudskem šolstvu šolske oblasti nočejo ali se je boje videti. In zakaj? Ker se boje zameriti cerkvenim krogom. Škof to hoče, star šimelj ostane, pa amen! Ne razumemo, zakaj bi bilo dobro in koristno za mladino nežne starosti 7, 8. let in za deco višjih razredov ljudske šole, kar je visoki deželni šolski svet spoznal za potrebno odpraviti na srednjih šolah! Dolžnost zdravstvenega sveta, ki je, če se ne motimo, prideljen c. kr. mestnemu šolskemu svetu, bi bila, že davno staviti svoje nasvete in pomisleke proti udeležbi ljudskošolske mladine k šolarskim mašam vsaj ob vlažnih, deževnih dnevih in proti duševnemu in telesnemu prenatezanju naše mladine baš ob teh dnevih. Zanesljivo pa pričakujemo, da bode naš napredni občinski svet zadevo preresetel in stavil primerno, resno utemeljeno resolucijo za popolno odpravo udeležbe ljudskošolske mladine pri šolarskih mašah, ki naj jo mestni

šolski svet predloži višji šolski oblasti v resno upoštevanje. To želi v imenu ogromne večine staršev

oče večih otrok.

— **Drugi rodbinski večer** se je vršil sredi v telovadnici druge mestne deške osemrazrednice na Cojzovem grabnu. Večer je bil pičlo obiskan, ker se pri nas ljudje brigajo n. pr. bolj, če lvi kak ribič ribe po Ljubljani, kakor za kako zanje koristno stvar. Predaval je g. katehet Smrekar, kako naj mati vzgaja otroke. Bistvo predavanja je bilo: od vzgoje je odvisno vse človeško življenje; če je vzgoja slaba, tudi od človeka v poznejših letih ne moremo kaj dobrega pričakovati. Mati ima na otroka največji vpliv, kar je izredna čast za njo, paziti pa mora, da s prevleko ljubeznijo ne pokvari mlade nežne cvetke. Starši morajo s svojim dobrim zgledom vplivati na otroke, da postanejo vzorni člani človeške družbe. Znano je, da zgledi vlečejo in da ni mogoče pričakovati dobrih otrok od slabih staršev. Zato naj se starši potrudijo, da dajo otrokom dobre zgleda, ker bodo s tem veliko pridobili na dobri vzgoji svojih otrok.

— **Učiteljski dobrotniki.** „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“ v Ljubljani so darovali: Slav. županstvo v Idriji 50 K; g. Fran Luznar, nadučitelj na Primskovem, povodom smrti svoje nepozabne matere 10 K; Slovensko deželno učiteljsko društvo v Ljubljani, namesto venca na grobnjenu nadučitelju Josipu Travnu, 20 K; Blag mož vsled njemu izkazane usluge po tovarišu Franu Črnogaju 7 K; čast. gospa Ivana Mayer iz Dev. Marije v Polju 4 K, namesto venca na krsto gospe M. Wigele; Logaška posojilnica 30 K; Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani drugo polovico pokroviteljine 100 K; Gornjeogrski učiteljsko društvo 10 K k oni vsoti pokroviteljine, ki je naložena v Hranilnici in posojilnici „Učiteljskega konvikta“; Učiteljsko novomeškega okraja zložilo ob zborovanju v Toplicah 6 K 40 vin.; tov. Augusta Mattanovič, učiteljica v Ljubljani, nabrala 5 K na knjižico kr. podr. št. 84; Učiteljsko društvo ljubljanske okolice, drugi rok na račun pokroviteljine 50 K; pri zborovanju ljutomerskega in ormoškega učiteljskega društva se je nabralo 13 K 18 vin. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati

— **Novo ljubljansko pokopališče in umetnost.** Na pokopališču pri Sv. Križu začeli so pred kratkim pokopavati in pričakovati je, da si bodo premožnejši meščani zidali lastne rakve, govorilo pa se je tudi že o arkadah. Morda bodo prenesli tu in tam kak nagrobni spomenik od Sv. Krištofa, vendar veliko takih slučajev brž ne bo, kajti na pokopališču pri Sv. Krištofu ni razen Seunigovega malega mavzoleja, arkad ob vzhodni strani in par spomenikov z manjšimi reliefi ničesar, kar bi imelo kaj vrednosti in pomena. Umetvora ni najti na njem, kakor so v večjih mestih, kjer so pokopališča prav tako srambe umetnosti kot cerkve. Po Italiji so v mnogih mestih pokopališča znamenitost in tuji ki posejajo enako kot muzeje. Sv. Krištof pa se ne odlikuje od pokopališč najnavadnejših provincijalnih mestec in trgov po ničemer razen po nekoliko večjem obsegu. Ljubljaničani, zlasti bogatejši meščani, se dosedaj niso dosti brigali za kraj, kjer spe večno spanje njihovi predniki. Toda družinska grobnica je rodbinsko svetišče in ponos rodbine zahteva, da je dostojna spomina umrlih ter da vzbuja živčnim čut pijetete. Navadno, brezokusno kamenje, kar so pri nas običajno nagrobni spomeniki, je produkt šablonske obrti in ni drugega kot topa materija brez blažilnega vpliva in estetičnega vtiska. Baš sedaj, ko so odprli novo pokopališče, je dolžnost ljubljanskih meščanov, da vpoštevajo umetniški moment, ter da si napravijo grobnice in nagrobne spomenike, ki bodo imeli umetniško vrednost. Oddolžili bi se s tem pokojnikom, svojemu imenu in splošno slovesu ljubljanskega mesta, ki je kazalo včasih čisto drugačen umetniški čut kakor pa v zadnjih desetletjih. Namesto, da bi metali denar proč za brezpomembne piramide, naročili, naj bi kaj polnovrednega. Imamo baš sedaj velik, domač, slovenski umetniški krog; akademične kiparje, ki ustvarjajo vsaj tako kot tuji umetniki. Za neznatno višjo svoto, kar bi stal nagrobnik, ki nima nobenega pomena, postaviti se da umotvor, ki ima trajen, idealen pomen. Vsi merodajni faktorji naj bi delovali na to, da bi zadobilo pokopališče pri Sv. Križu boljše, bolj umetniško zunanost kakor pa jo je imelo dosedanje. Kamnoseki bi pri tem ne bili nič prikrasjani, ker jim itak ostane mehanično delo. Knjižgotaržec in trgovec z umetninami gosp. L. Schwentner v Ljubljani je prevzel iz prijaznosti nalog, da postreže vsa-

komur z naslovi slov. akad. kiparjev-umetnikov ter naj se blagovolji občinstvo v tem oziru obračati nanj.

— **Poučno potovanje** za kmetovalce priredi c. kr. kmetijska družba kranjska od 17. do 21. maja na Solnograško; potovanje je namenjeno za pouk v živinoreji in živinorejskih zadrugah, katere so tam na jako visoki stopinji. Obenem bo izletnikom dana prilika za nakup ple-menske živine pingavske pasme. Kdor se hoče še tega izleta udeležiti, se lahko pridruži izletnikom v Ljubljani na južnem kolodvoru pred odhodom vlaka ali pa med potom v vlaku. Natančnejši program se da udeležnikom med potjo. Odhod iz Ljubljane južni kolodvor v četrtek 17. t. m. ob 11:40 uri dop. čez Trbiž. Izlet vodi mlekarški nadzornik Ivan Legvart. Vožnja stane III. razred 34—36 K.

— **Občinski odbor na Viču** je soglasno sklenil kolekovati vse svoje spise z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Surovost šišenskega župana.** Ko je „Slov. Narod“ v večih noticah pojasnil delovanje šišenskega župana Burgerja, je postal ta malo bolj ponižen in odnehal nekoliko od svojega diktatorskega gospodarstva. Komaj pa so glasovi o njem malo potihnili, mu je zrastel greben in zopet je začel delati po svoje. Tako se je v eni zadnjih občinskih sej soglasno sprejel predlog, naj se obrne županstvo na mestni magistrat ljubljanski z vprašanjem, pod kakimi pogoji bi mogla Šiška dobivati vodo iz mestnega vodovoda. Ker je bil v zadnji občinski seji v soboto župan apeliran od obč. svetovalca gosp. M. Lavrenčiča, kaj je s to zadevo, mu je odgovoril župan Burger, da ni ničesar storil, ker je bil on proti temu predlogu in on stori, kar sam hoče. G. Lavrenčič mu je opravičeno odgovoril, da na ta način ni potreba občinskih odbornikov in ne svetovalcev, ako župan ukrene po svoji volji, kar hoče, ne da bi se brigal za soglasne sklepe občinskega odbora. Tu pa je župan izustil besede, katerih ne bi pričakovali iz ust predstojnika velike občine, ki mora vendar biti inteligenten mož, namreč: „Viste prvi, ki jih bo dobil po glavi, fizično, na cesti, potem pa še nekdo drugi!“ Tako daleč torej smo že prišli, da grozi župan vsakemu, ki bi se upiral njegovemu diktatorstvu, z brutalno silo in napadom na cesti. G. Lavrenčič si bode vedel za te besede že najti primerne zadoščenja.

— **Občinski odbor v Spodnji Šiški** je sprejel v svoji zadnji seji predlog, da se da družbi sv. Cirila in Metoda letni prispevek 30 K namesto kolkovanja z narodnim kolekom.

— **„Sokol“ v Šiški** je napravil v nedeljo pešizlet natančno po določenem načrtu. Dasi je imel izvanredno slabo pot — cesta je povsod posuta z debelim kamenjem — in dasi znaša pot do 40 km, so vendar vztrajali vsi in ni jih minila dobra volja. To je že drugi daljši izlet v kratkem času, ki svedoči o čistosti in zavednosti šišenskega „Sokola“.

— **Most čez Savo pri Črnučah** so v soboto izročili prometu. Prvi se je peljal čezenj dež. predsednik. Most je bil ves okrašen.

— **Vegov doprnski spomenik** je dogotovljen v umetni livarni na Dunaju. Načrt je sestavljal kakor znano akademični kipar Ivan Zajec. Spomenik bo stal v Moravčah.

— **Iz Dolenji vasi** se nam piše: Ko je bil g. ravnatelj c. kr. kmetijske G. Pirc na potu v Grčarice in Gotenico, je predaval zvečer tudi v Dolenji vasi. Dasi ni bilo mogoče vseh kmetovalcev iz okolice pravočasno obvestiti, se je vendar zbralo okrog 50 poslušalcev, ki so z vso pozornostjo sledili zanimivemu in jako poljudnemu predavanju g. ravnatelja. Njegovi nauki o živinoreji ter o bistvu, uporabi in učinku umetnih gnojil so zanimali vse navzoče. Predsednik tukajšnje kmetijske podružnice, gosp. Gregorčič, se je zahvalil gospodu ravnatelju za trud s prošnjo, da priredi letos še kako predavanje, kakor želé vsi. Gospod Pirc je nato odgovarjal na razna vprašanja, ki se tičejo kmetijstva. Tako je nudil ta večer kmetovalcem veliko lepih naukov. Dal Bog, da bi se tudi ravnali po njih. (Zaradi pomote — od poročevalčeve strani — se je to poročilo nekoliko zakasnilo.)

— **S Krke** se nam piše: Poročali ste, da je o priliki klavnega klerikalnega shoda v „Unionu“ došla samo ena brzojavka, a še za tisto se ni vedelo odkod da je, ker je „Slovenec“ previdno zamolčal kraj. Da se pojasni, kake vrste ljudje pošiljajo klerikalnim voditeljem brzojavke in se drznejo kričati: „Ljudstvo za Vami“, povemo, da je teh šestoro močicev doma tam gori iz Drage — male revne vasi pri Zatični. Imen teh junakov se nam ne zdi vredno navajati; zadosti je, če povemo, da je

eden zakotni pisatelj, ki hoče biti tudi fotograf in usiljuje našemu dobremu ljudstvu svoje karikature; eden je oženjen bajtar, ki ima nezakonskega otroka s svojo svakinjo, nadalje je eden „vedno pošnopsan“ tesač (analfabet), eden pa menda tisti puhloglavi kovač, ljudstvo ga imenuje še drugače, ki je privratal tam z Bloških hribov nekod; ostala dva sta nezavedna in neznatna kmetiča. Na brzojavke takih veljavnih mož sta Štefe in dr. Šusteršič res lahko ponosna.

— **Nove razglednice.** Fotograf g. Fran Pavlin na Jesenicah je založil 33 krasnih razglednic, ki predstavljajo kraje naše Gorenjske, ki jih doslej sploh ni bilo mogoče dobiti. Razglednice so izborno delo in kažejo velik umetniški čut mladega, za le-poto navdušenega moža. Pričakujemo, da bode naše občinstvo pridno segalo po teh razglednicah, ki so delo domačega podjetnega fotografa, zlasti pa zato, ker tuji agenti ponujajo po naših krajih desetkrat slabše blago, ki se s Pavlinovim niti primerjati ne da.

— **Vsled zastrupljenja z alkoholom** je umrl zidarski pomočnik Jožef Mikuš iz Gaberja pri Ajdovščini.

— **Lokalna železnica Purkla-Ptuj-Rogatec.** Železniško ministrstvo je dovolilo konzorciju, v katerem so bančni podravatelj Hickl, vpokojeni podmaršal vitez Tomičič, ptujski župan Ornič itd., da začno s tehničnimi pripravami za gradnjo krajevnne železnice Purkla-Ptuj-Rogatec.

— **Premeteni goljufi.** Pred celjskimi porotniki so stali pretekli teden Franc Gaberšek iz Ostrožnega pri Celju, Juri Gaberšek iz Kobrova pri Celju, Martin Vodopivec iz Gaberja pri Celju, Marija Grile iz Gaberja, Josip Dovečar iz Gaberja, Franc Rahle iz Gaberja in Josip Slemenik iz Gaberja, obtoženi hudodelstva goljufije. Pri nemški mestni posojilnici v Celju je namreč Franc Gaberšek z Jurjem Gaberškom, Martinom Vodopivcem in Marijo Grile kot Andrej Ocvirek iz Ostrožnega dobil posojila 220 K. Ker se mu je ta goljufija posrečila, prišel je čez par mesecev zopet z Francem Rahle-tom in Jožefom Dovečarjem v imenovano posojilnico, kjer je Rahle kot Blaž Gaberšek vzdignil na menico 800 K. Denar je sprejel Slemenik, a ga je dal po malih odbitkih Fr. Gaberšku. Svoji svakinji je Franc Gaberšek kmalu nato izvalil podpis, s katerim je dobil pri isti posojilnici 200 K. Ogoljufal je nadalje gostilničarko Marijo Novak v Ostrožnem za 51 K, gostilničarja Bajerja v Celju pa za 50 K. Franc Gaberšek je hotel ogoljufati tudi celjsko slovensko „Posojilnico“ za 1000 K, ter „Posojilnico“ v Zalcu za 1600 K, a se mu je ponesrečil njegov naklep. Pri obravnavi je bil obsojen Franc Gaberšek na 3 leta, Juri Gaberšek na 13 mesecev in Jožef Dovečar na 18 mesecev težke s postem vsak mesec poostrene ječe. Kakor se vidi, se je dala nemška posojilnica celjska trikrat zvoditi, da je izplačala eni in isti osebi gotove vsote, a vselej na drugo ime, dasi je blagajnik poznal Franceta Gaberška. Seveda hočejo nemški listi oprati to lahkovernost nemške posojilnice. Kakšen hrup bi zagnali, če bi se kake slovenski kaj takega primerilo!

— **Zastrupil svojo ženo.** Pred celjskimi porotniki se je pričela v soboto obravnava zopet 36letnega posestnika P. Pavla Arzenška iz Soteske pri Šmarju pri Jelsah, ki je z arzenikom zastrupil svojo prvo ženo ter se pet tednov po njeni smrti poročil z drugo. Obtoženi zločina ne taji, trdi pa le, da je mislil ženo z arzenikom — ozdraviti. Obsojen je bil na vešala.

— **Umrli** je koroški deželni odbornik, višji rudarski svetnik Karl Hillinger vitez Traunwald.

— **Ponarejen petkronski denar** je izdajal v Trstu bivši trgovec Abraham T. iz Benečije. Ko so ga aretovali, so našli pri njem še 9 falzifikatov. Dejal je, da je dobil za vsak razpečan komad po 2 K provizije.

— **Vlom.** V stanovanje gostilničarke Marije Kocijančič v Trstu so vlomili trije tatje in odnesli vrednostnih stvari za 344 K. Enega so že prišli in je 23letni Ivan Branjč iz Savl pri Trstu, večkratni tat. Pri njem so dobili za 200 K Kocijančičevi vzeti dragocenosti.

— **Nesreča ali hudodelstvo?** 21letna Marija Černigoj iz okolice Komna je umrla v tržaški bolnici vsled ran po čelu in licih. Ker nesrečnica ni govorila ves čas, odkar so jo našli nezavestno ležati v nekem jarku, se ne ve, ali se je zgodila nesreča ali kako hudodelstvo. Uvedena je preiskava.

— **Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** si je izvolilo na svojem prvem rednem obnem zboru tek. tečaja dne 11. maja 1906. sledeči odbor: predsednik: stud. phil. Fran Mravljak, podpredsednik:

stud. med. vet. Ivan Lešničar, tajnik: stud. iur. Josip Agneletto, knjižničar: stud. phil. F. Bradač, blagajnik: stud. med. Andrej Jenko, arhivar: stud. iur. Ivan Debenjak, gospodar: stud. med. Zmagoslav Slamnjk, namestnika stud. iur. Ernest Kobé in stud. med. Fran Prislau, pregledniki: cand. phil. Anton Lovše, stud. phil. Josip Breznik, in stud. phil. Ljudevit Cimperman.

— **Letošnje velike vojaške vaje.** Graški voj št. 3, ki obsega vse posadke na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, ima letos vaje v brigadah, divizijah in v voju. Glavne vaje se zaključijo 4. septembra. Ogrski in hrvaški voji imajo zaradi poznega prihoda rekrutov le polkovne vaje. Sarajevski voj št. 15 in vojno poveljstvo v Zadru zaključita svoje velike vaje v južni Dalmaciji (južno Sebinja) s kombiniranimi vajami z vojno mornarico.

— **Znatna udeležba jugoslovanskih narodov pri poslednjem vpisovanju na 5% rusko državno posojilo pri Živnostenski banki.** V kakršni meri so se jugoslovanski narodi v Avstriji zanimali za novo 5% rusko državno posojilo, spričuje najboljši izkaz Živnostenske banke, pri kateri se je vpisalo celih 22 milijonov kron, in sicer samo pri dunajski podružnici 16 milijonov kron, med temi je 34% vezanih komadov (Sperrstücke), to so taki, katerih se gotov čas ne sme prodati. Če uvažujemo, da je dunajska podružnica Živnostenske banke edini izmed velikih slovanskih denarnih zavodov, ki ima svoj sedež na Dunaju in ki je v najzvišnejši zvezi s celim slovanskim jugom, in sicer ne le z denarnimi zavodi temveč tudi z največjimi kapitalisti, tedaj prav lahko izračunamo, koliko od ogromno vpisane vsote odpade na slovanski jug.

— **Buffalo Billa** se ne da primerjati s kakim cirkusom. Tu vidimo veliko več, kakor bi mogli videti doslej pri nas v jezdarski umetnosti v kaki areni. Razstava Buffalo Billa nam kaže zastopnike vseh plemen, ki so na glasu radi jezdarske umetnosti ter nam nudi le enkrat v življenju priložnost potovati okoli sveta v dveh urah in pol. Naj še tako dežuje, v Buffalo Billu se predstavlja vseeno. Vidi se, da se veselijo neustrašeni ljudje, drzni jezdeci nevarnosti, ničesar se ne zamudi ali opusti, pogum, moč, neustrašenost se kaže še boljše pri grdem vremenu, če gre dež ali toča ako je silna burja. Občinstvo je zavarovano pred dežjem in zato nas ne sme zadrževati slabo vreme, da ne bi obiskali predstave „Wild Westa.“ Trije najboljši motorji modernega sistema, ter najdovršnejši parni stroji proizvajajo električno luč za „Wild-West.“ Večerna predstava ima popolnoma iste točke, kakor popoldanska. V Parizu, Londonu, Berlinu, Rimu, Bruselu, New-Yorku, na Dunaju, v vseh glavnih mestih Evrope in Amerike, kakor tudi v tisočih tisoč drugih krajih so vsprejeli z navdušenjem „Buffalo Billa“ in njegovo „Rough Riders“, ki prihajajo sedaj pomnoženi na število k nam. Buffalo Billove predstave — to je šola, katere človek ne pozabi nikdar. — To je ob istem času poduk in zabava. Pojdite zgodaj na predstavo Buffalo Billa, da boste navzoči ob prihodu vseh jezdecov, kateri se postavijo pod poveljstvom Buffalo Billa, ki jaha svojega belega konja, v red. — Krasna, nepopisna je ta živa slika, vrsta za vrsto se postavijo jezdeci v red, bliskajo se sablje, a razne barve napravijo krasen vtisk. Konjske grive plapolajo kakor zlato žito, čez katerega gre v juliju veter. Čelade konjenikov se blišče, peresa plapolajo, meči se svetlikajo. Le eno znamenje in v vrstah nastane življenje. Jezdeci jahajo naprej in nazaj, se družijo v skupine, delajo vrste in izginejo tja, od koder so prišli. Nato sledijo nekatere zgodovinske predstave, nekateri boji ravno tako zanimivi, ravno tako lepi.

— **Cirkus „Buffalo Bill Wild-West“** dospe jutri iz Trsta v Ljubljano s prvim vlakom na južni kolodvor zjutraj ob 6., z drugim ob 7., s tretjim pa ob 8.

— **Glas iz občinstva.** Včeraj med 7. in 8. uro zvečer je neki mlad, približno 15 let star mladenič za Svicarijo ptičje streljal. Staršem bi svetovali, naj takim mlečnozobežem namesto puške, nabavijo podučne knjige, da se bodo namesto s streljanjem ptičev z njimi zabavali. Ali ni nobene javne straže, da bi takim paglavcem ušesa navila?

— **Mednarodna panorama na Pogačarjevem trgu** ima ta teden razstavljen Petrograd s carskimi gradovi, kakor zimski palača, Petrov dvor, Carsko selo, Mihaelova palača itd. Velemoderna ruska prestolnica ima toliko zanimivosti, da bi ne smel noben zavedni Slovenec zamuditi prilike, da si je ne bi ogledal. Posebno Petrov dvor s svojimi nasadi, vodometi in kaskadami je kakor grad v orientalskih pravljicah. — Prihodnji teden potujemo po Londonu.

— **V panorami-konferenci na Dvornem trgu pod „Narodno kavarno“** vidimo ta teden Hamburg z različnimi največjimi parniki. Najzanimivejša je pač notranjost parnikov, različni saloni, kjer je razkošnost v ravno tako veliki meri doma kot na suhem. Upamo, da si vsak ogleda zbog tega to serijo, ker ima pri tem priliko videti marsikaj, kar je dovoljeno uživati le najpremožnejšim slojem. Prihodnji teden krasno Gardsko jezero, nakar že vnaprej opozarjamo zaradi prelepih naravnih krasot.

— **Lifkov bioskop v Latermanovem drevoredu** ima do srede zopet kaj zabaven spored; najzanimivejša je pač plesalka serpentin, a tudi komični prizori so jako lepi. To solidno podjetje je pač vsakomur priporočati.

— **Prememba posesti.** Hišo g. Josipa Petriča, tovarnarja v Ljubljani, na Martinovi cesti št. 20, je kupil g. Rajmund Lang, trgovec s pohištvo, in si tam uredi velik salon za pohištvo.

— **Rimsko grobje ob Dunajski cesti v Ljubljani** so pričeli pretekli teden znova preiskovati. Pri razkopavanju so našli več znamenitosti, med temi zlat cesarja Magnencija (350—353 po Kr.), kovan v Ogleju.

— **Napadli** so včeraj zvečer v Latermanovem drevoredu stavkujoči Koslerjevi delavci na novo sprejete delavce in pri tem Ivana Šimenka tako pretepli in osuvali z nožem, da so ga težko telesno poškodovali. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Pretep.** Snoči je nastal na državni cesti na Glincah pretep med zidjari Francem Novakom, Matevžem in Mihaelom Kosijem iz Ljubljane na eni strani ter med Francem in Ivanom Oblakom in Francem Ozmancem z Gline na drugi strani. Ko sta prišla Martin Pihler in Martin Zaje z Gline gledat, kaj se godi, so pretepači skočili po Zajcu in ga z noži smrtonovarno ranili. Ranjenca so prepeljali v deželno bolnico, tri pretepače je pa orožništvo izročilo deželnemu sodišču.

— **Orožništvo v Dolu** je prišlo zelo nevarnega tatu Gvido Hayneja, ki je pred nekaj časom odpeljal v Hrušici na Gorenjskem 13letno Marijo Pauritschevo in jo najbrže tudi oskrnil. Oddali so ga ces. kr. deželnemu sodišču.

— **Na tla je podrl** včeraj na Dunajski cesti neki kolesar 86letno Katarino Luksovo in jo po obrazu lahko telesno poškodoval.

— **Pes je popadel** dne 12. t. m. v „Zvezdi“ 9letno Avgusto Bajžljevo, jo podrl na tla in ji pri obleki napravil 1 K škodo. Lastnik psa je znan.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj so se odpeljali z južnega kolodvora v Ameriko 15 Slovencev in 40 Bolgarov, nazaj pa je prišlo 120 delavcev. V Scheibbs je šlo 30, v Heb 35, v Inomost pa 29 Hrvatov. Na Dunaj je šlo 35 zidarjev, v Budimpešto 90, v Kočevje 28, v Ljubljani jih je pa ostalo 38. — Včeraj se je odpeljalo v Ameriko 50 Hrvatov in 4 Slovenci. V Scheibbs je šlo 30, na Prusko 16, v Zeltweg 14, v Beljak pa 15 Hrvatov.

— **Izgubljene in najdene reči.** Ga. Marijana Trefaltova je izgubila denarnico z 10 K. — Pripravnik Jožef Šerbec je izgubil srebrno žepno uro z verižico. — Sivilja Franciška Urbančičeva je izgubila srebrno žensko uro s črkama H. U. — Neki gospod je izgubil zlato uro, vredno 300 kron, katero je našel rezervni častniški namestnik gospod Adolf Mikuš in jo oddal na magistratu. — Ana Miklavčičeva je našla srebrno žensko uro.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi jutri popoldne na vrtu „Narodnega doma“ dva velika koncerta. Začetek prvega od 5. do 8. ure, vstopnina prosta, drugega od 9. do 12. ure zvečer. Vstopnina 20 vin.

— **Jugoslovanske vesti.** — Hrvatski sabor. Na dnevnem redu včerajšnje seje hrvaškega sabora je bila volitev predsedstva. Izmed virilistov se jih seje ni udeležilo 18. V sabor je prišel tudi nadškof Posilović, kar je povzročilo med občinstvom in v krogih opozicijskih poslancev silno nevoljo. Sejo je otvoril starostni predsednik Erazmo Barčič. Pred prehodom na dnevni red je vložil poslanec dr. Jos. Frank nujni predlog, v katerem zahteva, da se vstavijo vse tiskovne pravde, oziroma, da se oprostite kazni vsi oni časnikarji, ki so bili že obsojeni. Nato je predsednik Barčič odredil volitev predsedstva, obenem pa izjavil, da odločno odklanja izvolitev za stalnega predsednika. Za skrutatorje so bili imenovani poslanci Banjanin, dr. Benak, dr. Vl. Frank in dr. Šurmin. Oddanih je bilo 95 glasovnic, izmed katerih je bilo 46 praznih. Za predsednika je bil izvoljen član združene hrvaške in srbske opozicije Srb dr. Bogdan Medaković. Za I. podpredsednika je bil izvoljen član starčevićanske stranke prava dr. Mile Starčević,

za II. podpredsednika pa dr. Mirko Grahovac. Za zapisnikarje so bili izbrani: Jovan Banjanin, dr. Vladimir Frank, G. Modrušan, Iv. Peršič in dr. Brlić, za reditelja pa Božidar Kuzmanović. Novozvoljeni predsednik dr. Medaković se je zahvalil na izvolitvi v krasnih besedah, v katerih je zlasti naglašal potrebo sloge med Hrvatini in Srbi kot prvi pogoj sreče in dobrobiti skupne domovine Hrvatske. Nato se je razpravljalo o nujnem predlogu dr. Jos. Franka. Zbornica je soglasno sprejela nujnost predloga. Ko sta nato za predlog govorila dr. Jos. Frank in Bude Budisavljević, je sabor tudi v meritnem oziru soglasno sprejel 3. tični predlog.

— **Slovenci v Ameriki.** — Nogo je zdrobilo pri delu v Rickettsu Franu Petelinu, doma iz Ribnice, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati. V domovini ima rod-bino, a sam je brez sredstev. — Električna žica je ubila v Rock Springsu Slovenca Matijo Meseca, doma iz Javorjev pri Poljanah. — Umrle je v Clevelandu Karel Vardjan, doma iz Črnomlja. V Collinwoodu pa je umrl Karel Lauše, doma iz Podgozda pri Žužemberku. — Več Slovencev je ponesrečilo vsled razstrelbe plinov v rudniku v Tercio, Colo. Imena ponesrečenecv še niso znana.

— **Najnovejše novice.** Za nadžupana v Budapešti je izvoljen višji mestni fiskal Koloman Füllepp.

— Tretjo nemško umetniško razstavo je otvoril v Draždanih kralj na slovesen način.

— Ruska podpora Črnigori se je baje ustavila, odkar je nastopil vlado grof Vitte.

— Avstrijske delegacije se skličejo zaradi obiska nemškega cesarja na Dunaju šele 9. junija.

— Mandate je odložilo v italijanski zbornici vseh 15 socijalistiških poslancev.

— Za kuratelo je sam prosil znani škof Bubic v Košicah zaradi slaboumnosti.

— Minister Kossuth pride na romunsko jubilejno razstavo zastopat ogrsko vlado. Romunsko časopisje pozdravlja to vest z velikim veseljem.

— Osem samomorov so izvršili dijaki gimnazije Bekes-Csabe (Bekeš-Caba) v teku dveh mesecev.

— Ženska profesor fizike na vseučilišču. Na vseučilišču v Sorbonni (Francija) je dobila profesorsko službo za splošno fiziko kot naslednica svojega umrlega moža vdova Curie.

— Velik pretep med Čehi in Nemci je bil pretečeno nedeljo v Opavi. Čehi so hoteli napraviti izlet v Gilšvic, a nemška družal jih je s pomočjo policije napadla. V pretepu je bilo tudi več policajev ranjenih. Trije Čehi so nevarno ranjeni.

— Obravnava proti morilkama Zeller se je preložila na mesec julij, ker se priče duševno stanje Friderike Zeller.

— Krvavi štrajki. V rudniku Zenica v Bosni je nastal štrajk. Ker so štrajkujoči metali na orožnike kamenje ter streljali iz revolverjev, so tudi orožniki streljali ter ubili tri delavce, pet pa jih ranili. Iz Sarajeva sta odšli v Zenico dve stotnji vojakov.

— Kneginja Wrede, ki je nakradla toliko srebrnine po hotelih, pride v državni zavod za nevrotne, da opazujejo njeno duševno stanje. To je običajni konec vseh plemiških škandalov.

— Tri deklice so našli umorjene zadnje dni v raznih krajih blizu Curiha. Morilca še niso dobili.

— Umrle je v svoji graščini blizu Plzna grof Henrik Coudenhove, brat češkega namestnika. Pokojnik je bil svoje dni ataše pri avstrijskem poslanstvu v Tokiju. Njegova vdova je Japonka.

— **Uradna površnost provzročila milijon kron škode.** Vojno ministrstvo je izdalo nedavno ukaz glede evidence nadomestnih rezervistov. Ukaz pa je bil pisan tako površno in nejasno, da so ga vsa vojna poveljstva napačno razumela ter so sklicala k 40 polkom po 500 nadomestnih rezervistov k 14 dnevnim vajam. Napaka se je pojasnila šele potem, ko so pripeli že rezervisti k polkom. Seveda so jih takoj zopet odsvolili, a stroški znašajo nad 1 milijon kron. Davkoplačevalci so pač pohlevni.

— **Najstarejši mož na svetu** je neki zamorec kapske gubernije. Ime mu je Sturman. Njegovo starost cenijo na 146 let, a toliko je gotovo, da je bil že pred 65 leti močno v letih, in da bo njegov še živeči sin kmalu 100 let star. Spominja se še časov, ko v njegovi domovini pravzaprav še ni bilo Evropejcev. Vedno si še domišljuje, da je ves svet okoli njegove revne koče njegova last, ki mu ga nihče ne sme vzeti. Zobje ima še močno in snežnobelo.

— **Koliko se na Francoskem prištedi.** Vkljub neugodnim političnim dogodkom in krizam si prihranijo francoski meščani, trgovci in industrialci na leto po dve in pol milijarde frankov, v dobrih letih celo po tri milijarde. Premožni Francozi posedujejo dandanes 90 milijard državnih obveznic, in sicer 65 milijard francoskih in 35 milijard inozemskih. Obresti teh milijard znašajo nad 4 milijarde frankov.

— **Mesto brez luči.** V Toulonu štrajkajo vsi delavci plinarne in elektrarne, tako da je bilo mesto tri dni brez luči. Vkljub temu pa ni bil običajni ponočni promet prav nič oviran, ker so ponekod v naglici pritrdili petrolejke, okna hiš pa so bila zaradi ulic razsvetljena s svečami. Glavne točke po mestu so razsvetljevali električni reflektorji z vojnih ladij v pristanišču.

— **Marokanske žene.** Žene v Maroku žive pač kakor druge iztočne žene zelo samotno in enolično življenje. Ves dan ne sme na svetlo, na zofi leži brez dela in brez zabave. Tudi čitati ne sme ničesar, ako je tudi sedanja marokanska literatura zelo pusta. Pusta enoličnost se moti samo s tem, da bero sužnje svojim gospem iztočne bajke. Kadar se stori večer, smejo žene na ravno streho, kjer se naužijejo svežega zraka. Zabave nimajo nikakršne, veselje se smejo udeleževati samo ob družinskih praznikih, ob svatbah in krstih. Obiskovalcev nimajo razen čarodejk, ki prerokujejo iz kart bodočnost. Poslopja, kjer stanujejo, pa so polna lepote. Marokanske žene zlasti ljubijo drago kamenje in imajo zato premožne z njim okrašeno vso obleko in obutev.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Rubežen je oviral Marija Kalan, posestnica na Krizni gori. V izvršilni zadevi Dunajske zavarovalnice je škofješki sodni sluga hotel v hlevu zarubiti živino Mariji Kalan, ki tega ni pustila, ampak je sunila slugo v rama, da je odletel, potem pa zaklenila vrata pri hlevu. Obsojena je bila na 14 dni.

Tepež. Fantje iz Zgornje Košane, in sicer: Janez Požar, Mihael Požar, Jožef Srebot, Štefan Srebot, Štefan Trenta in Janez Dujc so dne 15. maj. travna v kuhinji Kovačičeve gostilne v Dolenji Košani napadli Antona Cucka in mu prizadeli na glavi 11 ran, nato so pa še po kuhinji razbijali in napravili 12 K škode. Sedem dni pred tem dogodkom sta pa Jožef Srebot in Janez Dujc pretepla Janeza Cucka. Obsojeni so bili, in sicer: Janez Požar na 4, Mihael Požar na 8, Jožef Srebot na 4, Štefan Srebot na 3, Trenta in Dujc pa vsak na 5 mesecev težke ječe.

Kmete je sleparil že večkrat kaznovani agent Ludovik Perko iz Ljubljane na ta način, da je kot zastopnik neke tovarne v Pragi prodajal poljedelske stroje, zahtevano aro pa sam vtnal v žep, ne da bi stroje preskrbel naročnikom. Vsled tega ima osem naročnikov 160 K škode. Perko je bil obsojen na 13 mesecev težke ječe.

Tatinski hlapec. Oskar Kravland iz Trebeljevega, v službi pri g. Josipu Turku v Ljubljani, je vzel svojemu gospodarju hlače, solapcu pa dva para čevljev. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Telefonska in urložjavna poročila.

Dunaj 15. maja. Že zjutraj je bila poslanska zbornica polna poslancev. Zanimanje za programatični govor princa Hohenlohea je izredno veliko, zlasti ker se čuje, da se Hohenlohe ne omeji samo na to, da označi svoje stališče glede volilne reforme, nego se hoče izreči tudi o vs. h drugih aktualnih vprašanjih, zaradi česar so zlasti nemške stranke jako nervozne. Obični položaj ni tako ugoden, kakor ga slikajo nemški listi. To je pokazala vladna izjava v „Politische Correspondenz“, ki pravi, da še ni skle njen kompromis med vlado in med Poljaki in to kažejo Hohenloheu naravnost neprijazne izjave s strani Čehov.

Dunaj 15. maja. Hohenloheova izjava je bila kratka, a ni napravila dobrega vtiska. Predvsem je Hohenlohe poudarjal prioritetno volilne reforme pred vsemi drugimi zadevami, rekši, da je vsak odpor z zaman. Govoril je potem o razmerju z Ogrsko in končno rekel, da bo

preiskal nacionalne potrebe raznih narodov in če so izrečene želje pravične, jim ugoditi. Končal je s frazo o socialno in narodno zedinjenju Avstriji, ki jo hoče vstvariti. Zbornica je sprejela predlog, da se začne debata o tej vladni izjavi. Steinov nujni predlog glede Ogrske je bil odklonjen; Stein in Sternberg sta ostro napadala krono. Volilni odsek ima danes ob 5 uri sejo.

Dunaj 15. maja. Govor ogrskega ministra Polonyja v Ugvarju o razmerju med ogrsko in Nemčijo je tukajšnje dvorne in diplomatske kroge silno razburil.

Celje 15. maja. V četrtek bi se morala vršiti porotna obravnava proti Pavlu Kekiču, ki je bil obdolžen, da je bil poglavar ameriške družbe, ki je ponarejala avstrijske bankovce. Državno pravdnistvo je v zadnjem trenutku ustavilo vse postopanje proti Kekiču je bila že ena obravnava, 13. in 14. februarja in je vzbujala posebno zanimanje, ker je nastopil kot glavna priča Američan Sič Kekičev zagovornik dr. Karlovšek je že tedaj trdil, da je pravi krivec Sič in je zato ponudil dokaze. Te dokaze so v Ameriki sprejeli in dognalo se je, da je Kekič popolnoma nedolžen in da je pravi krivec Sič. Ta je pobegnil Kekič je bil celo leto po nedolžnem v preiskovalnem zaporu.

Budimpešta 15. maja. „Magyar Ország“ trdi, da namerava vlada povabiti cesarja Viljema, naj pride v Budimpešto k otvoritvi Andrassyjevega spomenika dne 7. junija.

Petrograd 15. maja. Zapovednika petrograjskega pristana, Kusmiča, so delavci ubili, ker jim je hotel zabraniti proslavo pravoslavnega 1. majnika. Dvorni krogi izrabljajo to in nagovarjajo carja, na zapusti Petrograd in naj nikar ne dovoli amnestije.

London 15. maja. Zahtevo dume, naj car pomilosti politične obsojence, katerih je 90.000, podpisata ministrski predsednik in minister notranjih del.

strijeno in tekoče
Sarg glicerina
napravljajo kažo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 12. maja: Ivan Marenko, paznikov sin, 5 mes., Opekarska cesta 35, Bronchitis capillas.

Dne 13. maja: Fran Sedej, ribič, 28 let, je v Ižici utonil. — Anton Jevnikar, zidar, 32 let, Prečne ulice 8, jetika.

V hiralnici:

Dne 13. maja: Martin Jenič, gostič, 68 l., Dementia. — Anton Primšar, poštni ekspedijent, 46 let, Dementia paralytica prog.

V deželni bolnici:

Dne 10. maja: Josip Šuštar, delavec, 50 let, Dementia paralytica prog.

Dne 11. maja: Anton Hodak, delavec, 22 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
14.	9. zv.	728.9	14.6	sl. sever	del. oblak.
15.	7. zj.	727.0	10.9	sl. sever	megla
"	2. pop.	724.4	21.0	slab zahod	sk. oblak.

Srednja včerajšnja temperatura: 16.3°, normale: 13.9°. — Padavina v mm 0.0

Salonska garnitura
divan in drugo pohištvo
se po zelo nizki ceni prodaja.
Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda.“
1610 G

Mizarske pomočnike
sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji v trajno delo za mizarsko mehanično delavnico v **Vizmarjih št. 6**

Franc Šušteršič
pohištveni in stavbeni mizarski mojster.
1798—1

Ni mogoče

ceneje dobiti činega peciva, kakor ga razpošilja
I. kranjska tvornica finih piškotov
E. Brandt v Kranju.
150 kosov po 2 vin. za 2 krone
75 " " 4 " " 2 krone
Za gostilne in kavarne je tako
blago po 4 vin. prav pripravno.

Kavarna 'LEON'

v Ljubljani, na Starem trgu 30
vsak torek, četrtek, soboto in
nedeljo

Uso noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem
1578 5 **Leon Pogačnik.**

Ženitna ponudba.

Izobrazena gospica 3 dežele
s 50.000 K premoženja, stara
20 let, se želi poročiti z akade-
mično izobrazenim uradnikom ali
veleposelnikom. 1746-2

Le resne ponudbe s sliko do
25. maja pod „Dolenjka št. 120“
poste restante Ljubljana.

Naznanilo.

Ljubljanski kamnoseški mojstri vljudno naznanjajo
častitemu občinstvu, da bo kot dosedaj vsakateri imel
zalogo nagrobnih spomenikov edino le na svojem de-
lavniškem prostoru v Ljubljani, torej se tam pri novem
pokopališču ne bodo prodajali in dobivali nikakršni spo-
meniki in tudi ne sprejemala naročila.

Opozarjamo slavno občinstvo, da se naj od nikogar
na novem pokopališču ne da pregovoriti za kako naro-
čilo, ker se edino le zanesljivo, dobro in trpežno delo
dobi naravnost pri kamnoseških tvrdkah v Ljubljani,
bodisi za napravo novih spomenikov in grobnic ali za pre-
stavljanje starih spomenikov in grobnic na novo pokopališče

Prosimo, naj se častite stranke kot dosedaj z za-
upanjem obračajo do nas z zagotovilom točne, solidne in
cene postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Čamernik. Feliks Toman.
Alojzij Vodnik.

V Ljubljani, 1. maja 1906.

1686 - 2

Osební kredit za uradnike,

častnike, učitelje itd. Samostojni
konzorcij Uradniškega društva za bra-
nilne vloge in predjme dovoljuje
posojila na osebni kredit pod najzme-
nejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim
odplačilom. Posredovalci so izklju-
čeni. Naslove konzorcijev naznan-
brezplačno osrednje vodstvo
Uradniškega društva na Dunaju,
Wipplingerstrasse 25. 1164-13

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV 1897
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Knjižna novost!

f. Aškerc:

Mučeniki.

Slike iz naše protireformacije.

Cena: broš, z izvirno risbo na naslovni
strani 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h, po
pošti 20 h več.

Ta najnovejša Aškercova pesniška
knjiga obsega petdeset epskih pesnitev
iz zgodovine slovenske protireformacije.
Reakcija zoper protestantizem se je bila
začela že za Trubarja. Ko pa je zasedel
ljubljansko škofjsko stolico Tomaž Hren,
so se začeli hudi časi za slovenske pro-
testante. To reakcijo nam slika Aškerc
v plastičnih epskih pesnitvah na podlagi
zgodovine in v njenem duhu. Vsak iz-
obražen Slovenec se mora zanimati za
zgodovino svojega naroda, torej tudi za
slov. protestante, ki so po dolgem upi-
ranju podlegli kot pravi mučeniki za svoje
prepričanje, tako, da jim mora izkazovati
svoje simpatije in spoštovanje vsak na-
preden Slovenec 54-49

Knjiga je izšla v založbi

Lav. Schwentnerja
v Ljubljani.

Danes Anton Dreherjevo
carsko pivo
se pije na Najvišjem dvoru. 1801-1
Se toči samo pri J. C. Praunseissu na Mestnem trgu 19.
Kozarec 8 kr. Vrček 1/2 l 13 kr.

1766-2 **NAZNANILO.**
Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, ga sem otvoril z
dnem 1. januarja 1906 tik novega pokopališča (za vrtnarjem
Tomšičem)
kamnoseško delavnico
Izdelujem nagrobne spomenike po želji slav.
občinstva iz mnogovrstnega marmorja, granita, sijenita in drugih vrst.
Priporočam se torej slav. občinstvu v ob la naročila, bodisi novih
spomenikov, prenovljenje starih, prestavljanje kompletnih rakev in
drugih kamnoseških del.
V nadi, da s svojim solidnim in cenanim delom ustrežem slavnemu
občinstvu se priporočam z odličnim spoštovanjem
Mihael Finžgar.

Na najvišji ukaz Njegovega c. in kr. apostol. Veličanstva.
XXXVII. c. kr. državna loterija
za civilne dobrodelne namene tostranske drž. polovice.
Ta denarna loterija, edina v Avstriji zak. dovoljena
ima 18.137 dobitkov v gotovini v skupnem znesku
512.200 kron.
Glavni dobiček **200.000 kron** v gotovem
denarju.
Žrebanje bo nepreklicno dne 21. junija 1906.
Ena srečka velja 4 krone.
Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na
Dunaju III., Vordere Zollamstrasse 7, v loterijah, trafi-
kah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških ura-
dih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za odjemalce srečk
zastonj. — Srečke se dostavljajo poštne prosto.
C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.
Oddelek za državne loterije.

Motor dvokolo
dobro ohranjeno, se kupi.
Ponudbe pod „J. G. 22“ poste
restante Idrija. 1786-3

Mitin
Odlična novost
na polju
gojitve kože
so po predpisih dermatologa dr. Jess-
nerja izdelani
Mitin preparati
Milo Mitin
izvrstno prenaša najobčutnejša koža,
daje čudovito polt, ima izredno prijeten
vonj in je posebno pripravno za umivanje
nežne otroške kože. Kos stane K 1'50.
Crème Mitin
prijetno parfimirano, za lepotilne namene
izborno pripravno, dela kožo voljno, gibčno,
ni mastno, izvrstno pomoček zoper raskavo
rdečo in razpoklo kožo.
Skodelica stane K 1'50, pločevinasta ška-
tlica 40 vin. 959-3
Pasta Mitin
kožnate barve, izvrstno varuje občutljivo in
brani vrsto kožo.
Pločevinasta škatlica 40 vin.
Puder Mitin
rožnat, svetlorumen in bel, čudovitega par-
fuma, se nadevje lahko in decentno, se do-
bro drži, je popolnoma neškodljiv in odgo-
varja najvišjim zahtevam odličnega ženstva.
Cena K 2'40.
Svetli (Licht-) Mitin
napravljen z dr. Jessnerjevo Mitin-crème
proti ogorenju pred soncem in na lednikih
ter proti pegam. — Lonček 1 K.
Zaloga za Ljubljano: **Lekarnar Mayr.**
KREWEL & Co.
dr. z om. j., kemiška tvornica
Kolin (Köln) Eifelstr. 33.

Buffalo Bill
dobi vsakdo
zastonj vstopnico
in sicer denar za prvi prostor, kdor kupi
15. in 16. maja blaga za čez 10 gld.
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ 1793-2
v Ljubljani, na Mestnem trgu šte. 5.
Ljubljana! Travniki ob Latermanovem drevoredu. Ljubljana!
Samo en dan!!
V sredo, 16. maja 1906.
Večerna predstava se ne razlikuje od popoldanske.
BUFALLO BILL'S
WILD WEST
Congress of Rough Riders of the World. — (Najdrznejši jahači sveta).
Pod osebnim vodstvom obersta **W. F. CODY** (Buffalo Bill)
BUFALO BILL je izvajalec mojstrskih strelnih vaj na dirjajočem konju.
100 Indijancev iz Severne Amerike.
Velika slika v večjih podobah: Boj pri „Little Big Horn“ ali Najskrajnejša
obramba Custru. 1634-1
Dve predstavi ob vsakem vremenu.
Popoldne ob 1/3. — Zvečer ob 8. — Blagajna se odpre ob 1/2. in ob 7.
Cene prostorov v Buffalo Bill: I. prostor 2 K, numeriran sedež 4 K, rezervirani
sedež 5 K, sedež v loži 8 K, loža (6 sedežev) 48 K. — Otroci pod 10 leti plačajo polovico.
Predprodaja sedežev a K 5.— in K 8.— od 9. ure popoldne na dan, ko bo predstava.
Otonu Fischerju, knjigarnarju v Ljubljani, „Tonhalle“.
V Trstu od 13. do 15. maja. V Zagrebu od 17. do 18. maja.

Franc Čuden
urar in trgovec 766-12
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.
Edino zastopstvo in velika
zaloga svetovno znanih
originalnih
Puchovih koles
od 200 K dalje z 2letnim jamstvom.
Kolesa iz drugih tovarov od 100 K
dalje z 1letnim jamstvom.
Priporočam vse kolesarske potreb-
ščine ter gumaste plašče in cevi.
Geniki zastonj in poštne prosto.

